

TORMA MÁRIA

Harmadnap

Egyszer számot kell vetnünk azzal is: mindabból, amit sose akartunk elfelejteni, nem emlékszünk többre az untig elismételtnél.

A kép hátuljára került írás tisztábban megmaradt, mint bármi egyéb az olvasni tudás előttről, pedig Lia néni egyszer, egyetlen egyszer olvasta fel nekem az óvodakapuban, és amit jelentett vagy amire jelenteni szánták, abban az elhangzásban rögzült örökre. Ez a mondat úgy kötött meg az emlékezetemben, ahogy csak a handzsa mondókák tudnak a szavak előtt, a még szónak se érzékelhetőkből. Csak ez a pár szó és a ritmus adta hangulat, ahogy megtanultam, vagy elsőre szembesültem épp ezeknek a hangsoroknak a dallamával, ez a pár szó mosódik össze a szürke, hideg május közepével, ami pontosan olyan lehetett, mint az a szentkép a kezemben az imádkozó szőke angyallal, s az óvodakapu rácsai is, akár az angyal köré lehelt aransugarak a tenyéryi lapon. Az a meg-megakadó lélegzet – mikor párokba álltunk, és jött a Lia néni a templomba vinni minket, de közben még a kezembe adta, amit úgy mondta, talált a Mária-oltár előtt – az a csodálkozó zsisibongás a bőrömön, a szőrszálakon lehetett az angyal ruhája. Ott mozgott körülöttem a rosszul öntött cementlapokon, a kikopott járda vasszürkéjében. Lehorgasztott fejjel érezni vágytam ezt a ruganyos semmit magam körül, surrogjon velem, mint nemrég játék közben a lepedő, ha magunkra tekertük, hogy már lépni nem, csak elvágódni lehetett a szobaszőnyegen. A bolyhok a heves rosszalkodásban belemásztak a szánkba is, a szőnyeg bolyhai vagy egymás hajszájai, később a hüvelykujjak is, ha csitulva a hempergőzésben sírósra fáradtunk. A lepedő védelmét vártam a szürke angyalruhától, a csodát, amit biztosnak hittem azelőtt is, hogy a kép a kezembe került volna. Tudtam, hogy jönnie kell, hogy nem véletlenül van az óvodaudvar a parókia mellett, hogy nem véletlen látni a templomtornyot mindenhol a kertből, hogy a pap bácsi még át is tud nézni a folyosóablakon, és látja, milyen nekem most ebben a fel-foghatatlan májusi hidegben, habár én még azt se tudom, a május micsoda.

Hogy más is kellett legyen a szürkén kívül akkoriban, más szín, csak nagynehezen hiszem el. Maradt némi eltaposott zöld persze a fűzfalombok sokujjas kesztyűiről, de hogy ez idő tájt tényleg ott voltak-e a számszőr csendben, nem tudnám már megmondani. Dél előtt lehetett, tízórai után, mert ha visszagondolok, a sárga óvodakapuról egy sós szag is eszembe jut, az óvoda ebédlőjéből áradó menza illata, s a vajás-lekváros kenyér és az édes tea egyszerre émelyít, de egyszerre vágyom újra meg újra érezni, mint később aztán a technokol szagát vagy a megkötött pillanatragasztó érdes melegét az ujjakon, ha ügyetlenül összemaszatoltam vele

magam. Oda tartozott ez a szag, a tízórai ebédlő szaga az otthon kakás pelenka és babahintőpor levegői közé is, oda a vasárnap esti hajmosás a nekünk fűtött fürdőszobában, ahol a mosdókagyló mellé apa óvatosan, hogy meg ne rázzon, valami ősrég szovjet hőszugárzót tett a hideg ellen. A huzal szikszalaggal áttekerve többször, annyiszor levált már, ahogy az előlapot is még a születésünk előtt lemarhatta a rozsdá, hogy látni lehetett a fűtőszál fordított ördögvilágját. Én hívtam annak, mert éjszaka, ha már nem volt szükség rá a fürdőkád mellett, rögtön a gyerekszobába került, s villanyoltás után csak azt az ijesztő mélyvörös hajló csövet láttam, hozzáérni se mertem, mert eredendő bűnnek hittem még azt is, ha ránéztem a sötétben, és olyan meleget csinált, amilyennek csak a poklot képzeltem.

Aznap mégis jobban vágytam erre a régi pokolra, amitől egyre több éjszaka választott el és egyre több sírás, mert a pap bácsi csak nem jött szólni, hogy vége lehet már. Napról-napra hiába figyeltem, figyel-e, hiába bámultam még aznap is a plébánia fakó támfalát, csak a tapintatos nyüzsgést láttam magam mellett, a lábujjhegyen járó vagy arra ágaskodó kíváncsi tekinteteket, amiket odavonzott, hogy most megfigyelhetnek némi emberit, némi tragédiát. Nem érdekelték a mirhától nyirkos ujjak, a babusgatásokról tudtam, feleslegesek. Mert ez nem marad így, nem az van, aminek látszik, hiába, egyszer hirtelen átjön majd a pap bácsi, nem kell sokat aludni addig, és azt mondja, hogy ő mégis mindent tud rólam, mindent el is mondott, akivel ő napjában többször is beszél, és jöjnek csak, van itt valaki a szobája sarkában, akit kézen kellene fogni. Másért minek írták volna óvodába épp azon a napon, amiről nem is kell beszélni többet, mert meg se történt az a nap, ha meg is történt, ő már akkor is itt van, itt marad, akire a templomban rátaláltak, mert a nővérkéje jó volt, most hazaviheti, és minden úgy, ahogy rég, úgy lesz most már, az estelenti fürdés helyre állnak, anya fel enged menni újra az emeletre, ahol a játékok még mindig úgy hevernek, ahogy ő tette le, a két és fél éves kis kezével eltörheti most már a kedvenc babáink nyakát, ha tudja, még segít is neki, mert most már minden, de minden jó lesz, és nincs miért sírni többé anyának, mert hazaeresztették, igen, a nővérkéje miatt hazaeresztették a Mennyországból az Öcsit. Mert az Öcsike már megelégte a Szűzanya kötényét cibálni, mert a Majcsi, a Majcsi, dzadzáját szeretné inkább cibálni, futni vele, hogy a Majcsi elkapja, és a Majcsival, csak a Majcsival lehet belegöngyölni a lepedőbe úgy, hogy lépni se lehessen, csak elvágódni a gyerekszoba szőnyegén, anyáék ágyán a nagypárnákon ugrálni, hogy a kobakját beüsse a Majcsi állába, hogy fájjon, és mindketten toporzékoljanak a nyugös fájdalomtól, de csak ezért sírjanak aztán. Anya is, apa is csak ezért lehessen szomorú, és anya ne szidja többet az Istent, hogy miért nincsen, ne kérdeje többet, hogy miért, attól, akiről épp kimondta, nem is volt soha. Úgy sem igaz, hogy nincs, mert az Öcsi is, az Öcsi is megírta, vagy az angyalok írták meg helyette, mert ő még kicsi, hogy ő igenis a Jézuskánál van, és tudja meg az anyu, hogy ha Isten nincs is, Jézuskának akkor is, igenis lennie kell, ott van rá a bizonyíték, a Lia néni találta a Mária-oltár lábánál:

Marcsikám, testvérkém, Jézuskánál vagyok, várlak benneteket. Öcsike.

Ha visszaemlékszem arra a betonba vájt ürességre, amibe az akkori gyerektesteket helyezték, szégyellem, hogy mégis – a holt élet dacára – akadt egy ördögvilla a pokolból, amely kiszárította a tagokra kent rétegeket, és egyikünkön mégiscsak melegített egyet, ki ne húljön. Nagyobb bűnnek gondolhattam mindezt annál, sem hogy megértsem: amit érzek, az a semmit-nem-tehetés bűne, az álomból ébredés vágyának a bűne ez a meleg, ami bennem még jár, és érzem annyiszor, ahogy megtöri a testem, bár igazán nem tudom, mi minden repedhet még a bőröm határolta húszok között, mi az, ami ugyan még köztük lakozik, de nem támad fel harmadnapra.

Budapest, 2010. november 8.

